Násfa - Ámor hajója-ábrázolással

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	E 65.12
Készítés ideje:	17. SZÁZAD ELEJE
Készítés helye:	Németország
Anyag:	arany; gyémánt; gyöngy; gyöngyházkagyló; rubin
Technika:	beágyazott zománc (émail champlevé); ronde bosse zománc
Méretek:	magasság: 10 cm szélesség: 8 cm súly: 56,7 g

A hajó alakú násfák nemzetközi emlékanyagban fennmaradt számos darabja között magányosan áll e példány, mivel szimbólumai félreérthetetlenül szerelmi tárgyúak, így minden bizonnyal eljegyzési ajándékként készülhetett. A hajó az epekedő szerelmes viszontagságainak metaforája, amely áhítja a mielőbbi révbe érést, azaz a beteljesült, viszonzást nyerő szerelmet.

A násfa hajótestének míves, rubinokkal foglalt, zománcos díszű tartóláncai ötletesen megformált függesztő elemhez: egy szirénfigura kettős halfarkához csatlakoznak. A hajó testét gyöngyházkagyló képezi, az oldalát zománcozott, rubinos, sárkányorrú fedélzet-káva adja, a padlózatát pedig fekete beágyazott zománcmustra ékíti. Árbocára leveles zománcinda tekeredik, fehéren zománcozott vitorláját nyíllal átlőtt szív, alatta égő rubin-szív uralja, kötélzetén egy-egy piros-fehér ruházatú matrózfigura tüsténkedik. A hajófenékről méretes barokkgyöngy, míg a hajó két végén egy-egy további gyöngy függ alá.

Az elsőrangú, pazar kidolgozású ékszer vagyont érő mivoltát jelentősen fokozta sajátos drágakőkiosztása a rubinok nagyszámú alkalmazása révén, miután a drágakövek korabeli érték-hierarchiájában a rubin állt az élen, megelőzve a gyémántot.

Nem tudhatjuk, hogy mikor került e násfa az Esterházyakhoz. Első beazonosítható említése 1685-ből ismert: „Egy Gállya forma gyöngyös Rubintos, gyémántos Násfa, kinek az allyán egy öregh feügeö gyöngy vagyon, gyémánt Nr. 2. Rubint, Nr. 29.” annál azonban bizonyosan korábbról származik.

Az ékszer jelenleg látható sérülései a II. világháborús bombatalálattal függnek össze, amely az Esterházy-kincstár anyagának súlyos károsodását és részbeni pusztulását eredményezte.

Irodalom

- szerző: Dr. Horváth Hilda: *Nemzeti kincstárunk, az Esterházy hercegi kincstár 20. századi története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2014. - 19 A/272, 19 B (balra lent) kép
- Szerk.: Szilágyi András: *Műtárgyak a fraknói Esterházy-kincstárból az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2014. - Nr. IV.2. (Simonyi István)
- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 45. (Simonyi István)
- Szerk.: Szilágyi András: *Esterházy-kincsek. Öt évszázad műalkotásai a hercegi gyűjteményből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 95. (Pandur Ildikó)
- Szerk.: Szilágyi András: *Hungary's heritage: princely treasures from the Esterházy Collection from the Museum of Applied Arts*. Paul Holberton, London, 2004. - Nr. 42.
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - fém 19.
- *Die fürsten Esterházy-Magneten, Diplomate und Mäzene*. Eisenstadt, 1995. - Nr. VII/10
- Szerk.: Pataki Judit: *Ékszerek, érmek, rendjelek*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - 3. és kép (Pandur Ildikó, Szilágyi András, G. Héri Veronika)
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. SZ/92.
- szerző: Szilágyi András: *Az Esterházy-kincstár*. Helikon Kiadó, Budapest, 1994. - p. 73.
- szerző: Prékopa Ágnes: *Európai zománcművesség a középkortól a szecesszióig. Válogatás az Iparművészeti*

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

Múzeum gyűjteményeiből. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1991. - Nr. 18.
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 326. (Szilágyi András)
- Szerk.: Voit Pál: Ötvösművészet. *Régiségek könyve*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983. - 33. színes kép (Weiner Piroska)
- Szerk.: Galavics Géza: A fraknói Esterházy-kincstár a történeti források tükrében. *Magyarországi reneszánsz és barokk. Művészettörténeti tanulmányok*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1975. - és 33. kép (Héjjné Détári Angéla)
- Szerk.: Radocsay Dénes, Farkas Zsuzsanna: *Az európai iparművészet remekei. Száz éves az Iparművészeti Múzeum 1872-1972*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1972. - Nr. 164.

